

Ewa Chudzicka, Olimpia Małecka, Mariusz Polarczyk

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Biblioteka Główna i Centrum Informacji Naukowej

Rola Biblioteki Główniej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu w udostępnianiu zasobów cyfrowych i informacji o nich społeczności Uczelni

Streszczenie: Artykuł prezentuje historię oraz stan obecny organizacji dostępu do zasobów cyfrowych Biblioteki Główniej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Na podstawie zgromadzonych statystyk użytkowania baz danych i czasopism elektronicznych przedstawiono ich wykorzystanie w ramach sieci UPP. W analizowanym materiale uwzględniono wpływ wprowadzenia systemu HAN i multiwyszukiwarki EBSCO Discovery Service na wykorzystanie wybranych e-zasobów. Na tym tle przedstawione zostały problemy, które napotkano podczas udostępniania zasobów cyfrowych i informacji o nich, np. niedostateczna obsługa informatyczna, brak platformy e-learningowej (co utrudnia przygotowanie użytkowników do korzystania z zasobów) czy niskie zainteresowanie pracowników i studentów UP w Poznaniu organizowanymi przez Bibliotekę prezentacjami baz danych i ich nowych funkcjonalności.

Słowa kluczowe: Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Biblioteka Główna i Centrum Informacji Naukowej UPP, zasoby cyfrowe, bazy danych, czasopisma elektroniczne

1. Wstęp

Biblioteka Główna i Centrum Informacji Naukowej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu aktualnie udostępnia 38 baz danych, ponad 400 tys. tytułów czasopism, książek elektronicznych i wydawnictw seryjnych na dwunastu komputerach stacjonarnych oraz umożliwia korzystanie z sieci wi-fi. Uprawnieni użytkownicy mają również

dostęp do e-zasobów spoza sieci Uczelni po zalogowaniu przez serwer HAN. Każdy zainteresowany może na miejscu (w czytelni i wypożyczalni) skorzystać z baz danych i serwisów czasopism elektronicznych objętych ogólnopolskimi licencjami krajowymi, zakupionych przez Bibliotekę oraz bezpłatnie dostępnych w Internecie. Głównym celem naszej pracy jest pokazanie drogi, jaką przebyliśmy od początku udostępniania zasobów cyfrowych do dzisiaj. Przedstawimy historię oraz stan obecny organizacji dostępu do zasobów cyfrowych, a zebrane dane statystyczne pozwolą zobrazować wykorzystanie wybranych baz.

2. Komputeryzacja

Według *Słownika języka polskiego* termin 'komputeryzacja' oznacza: „[...] wprowadzanie nowoczesnych metod przetwarzania danych przy użyciu komputerów, np. przy projektowaniu, sterowaniu maszyn roboczych, w administracji dużych przedsiębiorstw [...]” (Szymczak 1978, s. 980). Proces ten w Bibliotece Głównej rozpoczęliśmy w 1987 r., kiedy to na jednym komputerze IBM PC/XT z wykorzystaniem oprogramowania CDS/ISIS powstał system informacji o zbiorach bibliotecznych w postaci dwóch baz:

- 1) bazy wydawnictw ciągłych ARKA (rejestrującej dane o czasopiśmie, wydawnictwach seryjnych i nieregularnych, które wpłynęły do Biblioteki po 1982 r.),
- 2) bazy wydawnictw zwartych NOWE (obejmującej informacje bibliograficzne o książkach, materiałach kartograficznych i konferencyjnych wpływających do Biblioteki od 1988 r.).

Następnie w systemie ISIS powstały bazy:

- THES – zawierająca tezaurus słów kluczowych wykorzystywanych w indeksacji wydawnictw gromadzonych w zbiorach Biblioteki,
- CZAS – katalog czasopism znajdujących się w księgozbiorze podręcznym czytelni,
- RECZ – baza pomocnicza założona w Oddziale Gromadzenia Zbiorów i pełniąca funkcję kartoteki akcesyjnej.

Oprócz tego na podstawie zbiorów gromadzonych w Bibliotece przy wykorzystaniu programu CDS/ISIS (Gołąb 1994; Kasprzak et al. 1999; Polarczyk et al. 2004) powstały bibliograficzne bazy danych:

- Agro-Librex rejestrująca dane o publikacjach naukowych i popularnonaukowych, które ukazały się w polskich wydawnictwach ciągłych i zostały opublikowane w języku polskim;

- Agro-Agen rejestrująca dane o publikacjach naukowych i popularnonaukowych, które ukazały się w polskich wydawnictwach ciągłych i zostały opublikowane w języku angielskim lub innym obcym;
- Agro-Konf rejestrująca dane o publikacjach zamieszczonych w materiałach konferencyjnych, które zostały wydane jako wydawnictwa zwarte.

Pierwszymi źródłami elektronicznymi, zakupionymi przez Bibliotekę w 1989 r., były cztery serie Current Contents na dyskietkach. W kolejnych latach posiadane serie Current Contents udostępnialiśmy na płytach kompaktowych wraz z innymi bazami bibliograficznymi (np. AGRIS), faktograficznymi (np. Nauka Polska – Informator), katalogami wydawniczymi (np. Complete Elsevier Science Catalog), a w późniejszym okresie również czasopismami (np. Informacja Profesjonalna). W 1998 r. posiadaliśmy około 30 baz i tytułów na CD-ROM-ach. Wszystkie zasoby wydane na płytach kompaktowych są skatalogowane i włączone do zbiorów Biblioteki.

Usprawnienie działalności informacyjnej Biblioteki nastąpiło w 1992 r. z chwilą stworzenia lokalnej sieci komputerowej z oprogramowaniem Novell NetWare. Siecią tą zostały objęte wszystkie oddziały Biblioteki. Dla użytkowników udostępniono sześć stanowisk komputerowych w czytelni, wypożyczalni oraz Oddziale Informacji Naukowej. Sieć Novell NetWare wyeliminowała konieczność ciągłej aktualizacji i wgrywania najnowszych danych na poszczególne komputery pracujące w różnych działach Biblioteki.

3. Internet

Przełomowym momentem w udostępnianiu zasobów cyfrowych było przyłączenie Biblioteki do sieci Internet w 1997 r. Zyskaliśmy wtedy m.in. możliwość dostępu do katalogów bibliotek na całym świecie, korzystania z e-zasobów oraz przesyłania zapytań i odpowiedzi informacyjnych pocztą elektroniczną. Jeszcze w 1996 r. ówczesna Akademia Rolnicza w Poznaniu znalazła się w gronie założycieli Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych (PFBN). Głównym celem Fundacji był wybór i zakup systemu bibliotecznego oraz jego wdrożenie w bibliotekach naukowych w Poznaniu. Dzięki działalności PFBN nasza Biblioteka wzbogaciła się o 46 nowych komputerów IBM PC z systemami operacyjnymi OS-2 i Windows 95 oraz zintegrowanym systemem bibliotecznym Horizon (Nikisch 1998; Gołąb, Lehmann 2001). Do dyspozycji naszych użytkowników przeznaczono dwanaście komputerów w Bibliotece Głównej i jej filiach. Wszystkie te komputery były podłączone do Internetu. Umożliwiły dostęp online do naszego katalogu i baz danych np. Current Contents, zainstalowanych

w Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym (PCSS). Z chwilą udostępnienia online serii Current Contents zrezygnowaliśmy z ich prenumeraty na płytach kompaktowych. Oprócz sześciu serii Current Contents on Compact Disc with Abstracts (Engineering, Computing and Technology; Life Sciences; Clinical Medicine; Social Behavioral Sciences; Agriculture, Biology and Environmental Sciences; Physical, Chemical and Earth Sciences) PCSS w ramach dotacji budżetowej zakupiło licencje sieciowe i udostępniło społeczności akademickiej bazy:

- SCI / CDEA – Science Citation Index, Compact Disc Edition with Abstracts,
- A&HCI / CDE – Arts and Humanities Citation Index, Compact Disc Edition (Niwiński, Stroiński 1997).

Wraz z upowszechnianiem się dostępu do Internetu rosła wśród naszych użytkowników świadomość możliwości wykorzystania zasobów globalnej sieci. Chcąc sprostać oczekiwaniom pracowników naukowych Uczelni, Biblioteka w 2002 r. przystąpiła do udziału w dwóch konsorcjach: eIFL-EBSCO i Science Direct (Elsevier). W kolejnych latach stopniowo poszerzaliśmy naszą ofertę zasobów elektronicznych i do końca 2009 r. udostępniliśmy jeszcze dziesięć innych baz (tab. 1).

Tabela 1

Bazy zakupione i udostępniane w Bibliotece Głównej UPP do końca 2009 r.

Baza	Lata udostępniania
eIFL-EBSCO	2002–2009
Science Direct	2002–2009
CAB Abstracts online	od 2004 r.
Legalis	2004–2009
FSTA	od 2005 r.
ISI Emerging Markets (EMIS)	od 2005 r.
Blackwell	od 2005 r. do połowy 2008 r. – do połączenia z Wiley InterScience
Springer	2005–2009
Science Citation Index Expanded	2005–2009
Wiley InterScience	2008–2009
Prawo Ochrony Środowiska	od 2008 r. do marca 2009 r.
Scopus	2009

Poza wymienionymi bazami udostępnialiśmy również czasopisma w wersji elektronicznej. Niektórzy wydawcy oferowali dostęp online do czasopism prenumerowanych

przez Bibliotekę jako bezpłatny dodatek do wersji drukowanej lub prenumeratę elektroniczną. Użytkownicy byli autoryzowani na podstawie adresu IP swoich komputerów (zarejestrowanych w sieci Uczelni), które musieli zgłaszać do Biblioteki, a my rejestrowaliśmy je u wydawców. Każdą zmianę adresu IP należało również zgłosić i zaktualizować u wydawcy. W końcowym etapie takiej organizacji dostępu do czasopism online zgłoszonych było u wydawców ponad 400 adresów IP. Konieczność zgłaszania i rejestracji pojedynczych adresów IP zniknęła z chwilą, gdy nasi dostawcy zaczęli oferować dostęp do prenumerowanych przez nas czasopism na swoich stronach WWW (np. ABE Marketing – rok 2003).

W celu usprawnienia korzystania z czasopism elektronicznych w maju 2004 r. zakupiono Listę A–Z firmy EBSCO. Narzędzie to scalało i porządkowało nasze zasoby elektroniczne. Serwis ten umożliwiał łatwe wyszukiwanie czasopism m.in. po tytule czasopisma, dowolnym słowie z tytułu, numerze ISSN lub dziedzinie. W opisie czasopisma, oprócz tytułu i numeru ISSN, była też informacja o zasięgu chronologicznym. Osoby zainteresowane konkretnymi tytułami mogły sprawdzić ich dostępność na liście bez konieczności przeglądania poszczególnych baz danych. Lista A–Z funkcjonowała do sierpnia 2015 r., kiedy to wraz z narzędziem linkującym Link Source została zastąpiona nowym narzędziem Full Text Finder. W latach 2004–2014 nasi użytkownicy przy wykorzystaniu Listy A–Z przejrzeni ogółem ponad 516 000 stron podczas 102 766 sesji (tab. 2).

Tabela 2
Wykorzystanie Listy A–Z w latach 2004–2014

Rok	Sesje	Liczba obejrzanych stron
2004	5840	19 758
2005	7115	35 629
2006	10 420	60 669
2007	10 470	63 665
2008	8749	58 711
2009	9967	55 932
2010	10 545	57 427
2011	9709	47 773
2012	8096	35 942
2013	9179	37 974
2014	12 676	42 647

W 2005 r. zakupiliśmy narzędzie linkujące Link Source, które zintegrowało bazy bibliograficzne z bazami pełnotekstowymi. Umożliwiało ono bezpośrednie przejście od rekordu w bazie bibliograficznej do pełnego tekstu publikacji, o ile Biblioteka posiadała go w swoich zasobach.

W roku 2010 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego podjęło decyzję o całkowitym sfinansowaniu dostępu do wybranych zasobów elektronicznych w ramach licencji krajowych. Od tego momentu wszystkie szkoły wyższe oraz niekomercyjne jednostki naukowe (np. jednostki Polskiej Akademii Nauk) mogą bezpłatnie korzystać z licencjonowanych czasopism firm: Elsevier, Springer, Wiley oraz z czasopism Nature i Science. Licencją objęte zostały też bazy Web of Science (od 2013 r. Web of Science Core Collection) i Scopus. Uzyskaliśmy również dostęp do około 30 000 książek elektronicznych i 10 000 wydawnictw seryjnych (Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytet Warszawski 2019). Poza tym MNiSW dofinansowuje licencje konsorcyjne wielu kolekcji czasopism oraz baz danych. Taką licencją objęta jest m.in. baza EMIS (Emerging Markets Information Service), którą udostępniamy naszym użytkownikom od roku 2005 (poprzednia nazwa ISI Emerging Markets). Wprowadzenie licencji krajowych poszerzyło nasze zasoby elektroniczne, a przede wszystkim zmniejszyło nakłady finansowe przeznaczone na zakup baz i serwisów czasopism. Jak wspomnieliśmy, dostęp do naszych zasobów był wtedy możliwy tylko z komputerów zarejestrowanych w sieci Uczelni. Aby umożliwić uprawnionym użytkownikom korzystanie spoza sieci chociaż z części naszych e-zasobów, w latach 2010–2011 zakładaliśmy konta domowe do baz EBSCO i serwisu czasopism Science Direct. Konta uruchamiane były dla pracowników naukowych, doktorantów i magistrantów na wniosek osób zainteresowanych, po wypełnieniu karty użytkownika zdalnego dostępu do baz (załącznik nr 1). Termin ważności kont był ograniczony i wynosił: dla pracowników dwa lata, dla doktorantów rok lub do końca studiów doktoranckich, a dla magistrantów trzy miesiące. Po upływie tego terminu ważność kont mogła zostać przedłużona. W tym okresie założyliśmy ponad dwieście kont.

W 2012 r. zakupiliśmy system kontroli dostępu do baz i czasopism elektronicznych HAN (Hidden Automatic Navigator). Zdalne korzystanie ze wszystkich zbiorów elektronicznych Biblioteki przez serwer HAN wymaga posiadania aktualnego konta bibliotecznego, które autoryzuje użytkownika. Do logowania wykorzystywany jest numer karty bibliotecznej lub legitymacji studenckiej oraz PIN. Początkowo PIN-em był numer PESEL, a po wprowadzeniu w 2018 r. nowej ustawy o ochronie danych osobowych został on zastąpiony czterocyfrowym kodem.

Jeszcze we wrześniu 2012 r. nasze zasoby wzbogaciły się o serwis książek elektronicznych IBUK Libra. W pierwszym roku prenumeraty udostępniono 66 książek wykupionych oraz 30 darmowych. Na rok akademicki 2018/2019 zakupiliśmy 218 książek i dodatkowo posiadamy dostęp do 901 publikacji darmowych (tab. 3).

Tabela 3
Wykorzystanie bazy IBUK Libra

Rok	Liczba książek wykupionych	Liczba książek darmowych	Sesje	Liczba przeczytanych stron
2012	66	30	529	7249
2013	154	73	1986	20 275
2014	212	brak danych	3015	106 977
2015	280	brak danych	2648	131 320
2016	317	739	4759	180 796
2017	215	846	9091	133 550
2018	218	901	8656	139 032

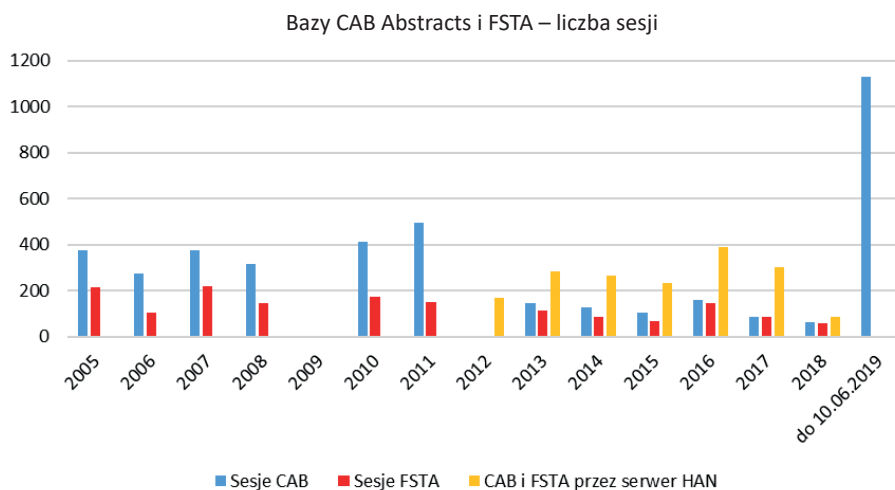
Nasi użytkownicy korzystają również z zagranicznych książek elektronicznych udostępnianych w ramach licencji krajowych Springer, Elsevier, Wiley i EBSCO.

Ostatnim uruchomionym narzędziem ułatwiającym korzystanie z baz i czasopism elektronicznych była multiwyszukiwarka EBSCO Discovery Service (EDS). Podłączenie naszych zasobów do EDS nastąpiło w 2014 r. Do multiwyszukiwarki została włączona większość baz i serwisów czasopism dostępnych w Bibliotece. Ze względów finansowych do EDS nie został podłączony katalog Biblioteki oraz bazy EMIS, CAB Abstracts i Food Science and Technology Abstracts (FSTA). Bazy te zostały powiązane z multiwyszukiwarką za pomocą widgetów. Widżety umożliwiają przeniesienie zapytania wyszukiwawczego do wybranej bazy zewnętrznej i tym samym eliminują konieczność ponownego logowania się i wprowadzania tego samego zapytania w kolejnej bazie. Poza bazami licencjonowanymi dodaliśmy też widżety do wybranych, ogólnodostępnych baz, np. AGRO, BazTech czy PubMed. W 2019 r. do EDS włączono bazy EMIS oraz CAB Abstracts i wtedy zostały usunięte z widgetów.

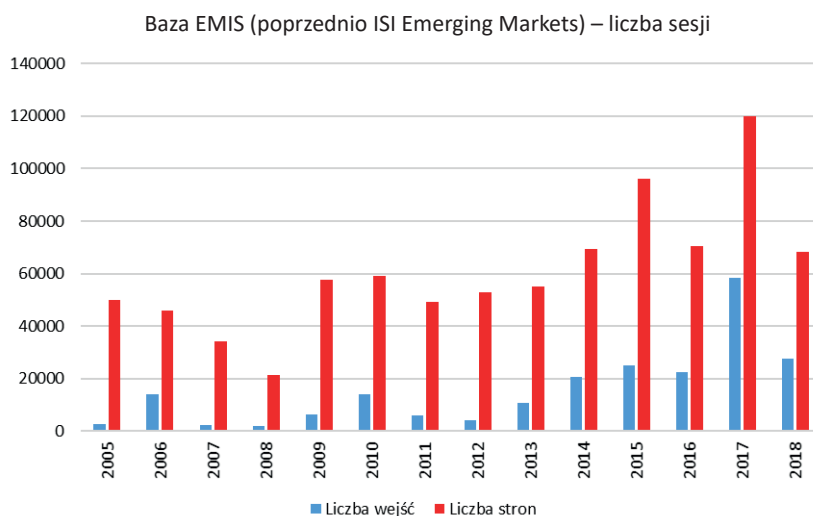
Poszerzenie oferty zasobów dostępnych w Bibliotece oraz wdrażanie narzędzi ułatwiających korzystanie z nich (Lista A–Z, Full Text Finder, Link Source, HAN, EDS) przyczyniło się do wzrostu zainteresowania źródłami elektronicznymi i zwiększenia ich wykorzystania. Najbardziej widoczne jest to w przypadku użytkowania dwóch baz: Food Science and Technology Abstracts (FSTA) i CAB Abstracts. Obie

są bazami bibliograficzno-abstraktowymi, a ich zakres tematyczny jest ściśle związany z obszarami badawczymi Uczelni. Archiwa bazy CAB Abstracts sięgają roku 1910, a bazy FSTA – 1969 r. i stanowią cenne źródło informacji z zakresu nauk rolniczych, przyrodniczych oraz nauk o żywności i żywieniu.

Od początku udostępniania obydwie bazy cieszyły się niedużym, ale stałym zainteresowaniem naszych użytkowników i nawet po wprowadzeniu licencji krajowych w 2010 r. nie zaobserwowaliśmy spadku ich wykorzystania (niestety nie ma danych z roku 2009 i 2012). Podłączenie baz pod serwer HAN poskutkowało jedynie zmniejszeniem liczby przeszukiwań z sieci Uczelni. Dopiero od roku 2014 nastąpił stopniowy spadek ich wykorzystania. Wydaje się, że jedną z przyczyn takiej sytuacji mógł być brak podłączenia bazy do multiwyszukiwarki i niechęć czytelników do powtarzania wyszukiwania w kolejnej bazie, nawet za pomocą widgetów. Nowe pokolenie użytkowników oczekuje informacji szybkiej, szczegółowej, konkretnej i zamieszczonej na jednej platformie wyszukiwawczej. Sytuacja uległa zmianie z chwilą podłączenia, w styczniu 2019 r., bazy CAB Abstracts do multiwyszukiwarki EDS. Już w pierwszym półroczu 2019 r. nastąpił wzrost liczby sesji, który świadczy o zwiększeniu wykorzystania bazy (rys. 1). Drastyczny spadek wykorzystania baz w 2018 r. spowodowany był kłopotami z aktualizacją dodatkowego oprogramowania serwera HAN, obejmującego certyfikaty łączy internetowych. Ten problem wpłynął również na spadek wykorzystania innych baz, np. bazy EMIS (rys. 2).

Rys. 1. Wykorzystanie baz CAB Abstracts i FSTA

Rys. 2. Wykorzystanie bazy EMIS

Baza EMIS (Emerging Markets Information Service) jest specjalistycznym serwisem zawierającym m.in. informacje finansowe, wiadomości polityczne, makroekonomiczne oraz profile spółek, sektorów, indeksy giełdowe itp. Moduł EMIS Polska oferuje dostęp m.in. do „Gazety Wyborczej”, „Rzeczpospolitej”, „Gazety Prawnej”, „Wprost” czy „Newsweeka”. Jest głównie wykorzystywana przez pracowników, doktorantów i studentów Wydziału Ekonomiczno-Społecznego, który istnieje na naszej Uczelni od 2006 r.

Poza udostępnianiem licencjonowanych zasobów elektronicznych Biblioteka umożliwia również dostępy testowe do baz i czasopism, których nie posiadamy w naszych zasobach. Każdorazowo komunikaty o takiej ofercie zamieszczane są na stronie domowej Biblioteki i Uczelni. Dostęp jest możliwy z sieci Uczelni oraz spoza sieci po zalogowaniu przez serwer HAN. Strona domowa Biblioteki to nie tylko miejsce udostępniania zasobów elektronicznych. Zawiera również informacje o Bibliotece i jej zbiorach, a także jest główną platformą komunikacji z naszymi czytelnikami. Są tu zamieszczane wszystkie powiadomienia dotyczące organizowanych na terenie Biblioteki, a prowadzonych przez przedstawicieli wydawców szkoleń (online i stacjonarnych), pokazów, prezentacji baz i serwisów czasopism. Na podstawie malejącej frekwencji uczestników takich zdarzeń zauważamy systematyczny spadek zainteresowania tymi pokazami i prezentacjami wśród naszych użytkowników. Będziemy

analizować przyczyny tej sytuacji, ale prawdopodobnie w dużym stopniu wpływają na nią niedogodne terminy i stacjonarna forma szkoleń.

Żeby sprostać wszystkim zadaniom związanym z informatyzacją w Bibliotece, w sierpniu 2004 r. został zatrudniony pracownik na stanowisku informatyka. Do jego obowiązków należała opieka nad sprzętem komputerowym, instalowanie, wdrażanie i aktualizacja oprogramowania oraz tworzenie i aktualizacja strony Biblioteki. Obecnie pracownik na tym stanowisku jest zatrudniony w niepełnym wymiarze czasu pracy (pół etatu). W związku ze stosunkowo dużą ilością zasobów elektronicznych, koniecznością administrowania nimi oraz opieką nad sprzętem komputerowym wydaje się, że jest to niewystarczające. W przypadku wystąpienia problemów technicznych z serwerem HAN (a co za tym idzie – braku dostępu do baz spoza sieci Uczelni) lub awarii sprzętu komputerowego nie ma możliwości ich szybkiego rozwiązania.

Dużym problemem występującym podczas udostępniania zasobów cyfrowych jest brak przygotowania użytkowników do pełnego wykorzystania możliwości wyszukiwawczych dostępnych baz i narzędzi. Regularne szkolenia dla studentów pierwszego roku odbywały się w latach 2004–2011 i nie zostały zastąpione szkoleniami online (brak platformy szkoleniowej). Od 2013 r., na życzenie wykładowców, Biblioteka organizuje szkolenia dla wybranych grup studentów, doktorantów czy pracowników. Po każdym szkoleniu obserwujemy wzrost zainteresowania i wykorzystania zasobów elektronicznych, co znajduje odzwierciedlenie w statystykach ich użytkowania. Bardzo dobrze jest to widoczne w przypadku bazy EMIS. W latach akademickich 2014/2015 oraz 2016/2017 pracownicy Oddziału Informacji Naukowej naszej Biblioteki przeprowadzili szkolenia przeznaczone dla studentów Wydziału Ekonomiczno-Społecznego w zakresie korzystania z e-źródeł, ze szczególnym uwzględnieniem bazy EMIS i Business Source Complete (aktualnie Business Source Ultimate). Przełożyło się to na wzrost wykorzystania bazy EMIS w roku 2015 i 2017 (zob. rys. 2). Podczas prowadzenia tych zajęć bardzo mocno dał się odczuć brak pracowni komputerowej, w której można by organizować szkolenia praktyczne. Obecnie doszedł również problem finansowania Biblioteki, który nie pozwala nam na takie poszerzanie oferty zasobów elektronicznych, jakiego życzyliby sobie nasi użytkownicy, czy zakup nowego sprzętu komputerowego.

4. Podsumowanie

Przedstawiona w skrócie historia udostępniania zasobów cyfrowych w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu pokazuje, jak z biegiem czasu

poszerzaliśmy ofertę e-zasobów, jak zmieniała się organizacja dostępu do nich oraz ich wykorzystanie. Biorąc pod uwagę oczekiwania użytkowników, kupowaliśmy narzędzia ułatwiające dostęp oraz szybkie wyszukanie potrzebnych informacji, takie jak: Lista A–Z, narzędzie linkujące Link Source, system zdalnego dostępu HAN oraz multiwyszukiwarka EDS. Przez ponad dwadzieścia lat występowały różne trudności związane z udostępnianiem zasobów elektronicznych. Wydaje nam się, że najważniejszym problemem jest niedostateczna obsługa informatyczna, która skutkowałą czasowymi brakami dostępu do baz, a co za tym idzie – zmniejszeniem ich wykorzystania oraz niezadowoleniem użytkowników.

Bibliografia

- Gołąb W. (1994). Sieć komputerowa bibliotek rolniczych. W: Komputery w bibliotekach – Polska'94: I Forum SBP'94: materiały z Ogólnopolskiej Konferencji Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Chorzów, 10–12.06.1994. Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, s. 67–71. ISBN 8385778251.
- Gołąb W., Lehmann K. (2001). HORIZON w Bibliotece Głównej i Centrum Informacji Naukowej Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu. W: 5 lat Poznańskiej Fundacji Bibliotek Naukowych. Poznań: Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych, s. 35–38. ISBN 8391255522.
- Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytet Warszawski (2019). O WBN [online]. Warszawa: Interdyscyplinarne Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytet Warszawski. Dostępny w: <https://wbn.icm.edu.pl/o-wbn/> [przeglądany 4.06.2019].
- Kasprzak Z., Tomaszewska R., Zeyland E. (1999). Informatyzacja Biblioteki Głównej i Centrum Informacji Naukowej Akademii Rolniczej im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu. Aktualne osiągnięcia i perspektywy. W: IV Seminarium Komputerowe Systemy Biblioteczne w Szkołach Wyższych Regionu Kujawsko-Pomorskiego nt. „Informatyzacja bibliotek naukowych w opinii użytkowników”, Bydgoszcz, 17–18 czerwca 1999 r. Bydgoszcz: Biblioteka Główna Akademii Techniczno-Rolniczej im. J.J. Śniadeckich, s. 53–58.
- Nikisch J.A. (1998). Poznańska Fundacja Bibliotek Naukowych – zadania na dziś i na jutro. W: Świat biblioteki elektronicznej w klasycznej bibliotece naukowej: możliwości rozwoju – uwarunkowania i ograniczenia. Materiały konferencyjne, Poznań, 19–20 marca 1998 r. Red. H. Ganińska. Poznań: Biblioteka Główna Politechniki Poznańskiej, s. 156–162. ISBN 839106770X.
- Niwiński S., Stroiński M. (1997). Udostępnianie baz danych w Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym. W: INFOBAZY'97 – bazy danych dla nauki: materiały z konferencji organizowanej pod patronatem Komitetu Badań Naukowych, Gdańsk, 23–25 czerwca 1997 r. Gdańsk: Centrum Informatyczne TASK, s. 348–352. ISBN 8390811200.

- Polarczyk M., Tomaszewska R., Tomaszewski R. (2004). Obsługa czytelników w dobie społeczeństwa informacyjnego na przykładzie Biblioteki Głównej i Centrum Informacji Naukowej Akademii Rolniczej im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu. W: Polskie biblioteki akademickie w Unii Europejskiej; materiały konferencyjne, Łódź, 23–25.06.2004 r. Łódź: Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, s. 273–288. ISBN 8392030214.
- Szymczak M. (red.) (1978). Słownik języka polskiego. Tom 1: A-K, Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe.

Załącznik nr 1 – Karta użytkownika zdalnego dostępu

**Biblioteka Główna
Oddział Informacji Naukowej
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu**

Karta użytkownika zdalnego dostępu do baz

Dane administracyjne	
Nazwa bazy	* EBSCO * ELSEVIER / SCIENCE DIRECT
Nazwa użytkownika *	
Hasło (dotyczy baz EBSCO)	

* imię i nazwisko pisane łącznie np. jankowski

Dane użytkownika	
Nazwisko, imię	
Nr karty bibliotecznej	
Wydział	
Instytut / Katedra	
Użytkownik	* PRAC. NAUKOWY * DOKTORANT * MAGISTRANT *
Tel. kontaktowy	
Adres e-mail	

* Dla magistrantów dostęp domowy tylko do baz EBSCO!

Oświadczenie

Zobowiązuję się do korzystania z baz tylko i wyłącznie na własne potrzeby, wynikające z pracy naukowej i dydaktycznej, przestrzegania zasad prawa autorskiego, a także do nieudostępniania przyznanej nazwy użytkownika i hasła osobom trzecim.

Naruszenie powyższych warunków będzie skutkowało odłączeniem zdalnego dostępu do baz.

Akceptuję powyższe warunki i wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych na potrzeby założenia konta i obsługi połączenia zgodnie z Ustawą z dn. 29.08.1997 o Ochronie Danych Osobowych i późniejszymi zmianami.

Potwierdzenie aktywacji konta zostanie przesłane na adres e-mail.

Data

Podpis użytkownika